

Sygn. akt IX GC 117/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2018r.

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Sławomir Boratyński

Protokolant :sekretarz sądowy Agnieszka Rodak

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2018r. w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. G.

przeciwko J. K.

o zapłatę

utrzymuje w mocy wyrok zaoczny z dnia 1 grudnia 2017r.

SSO Sławomir Boratyński

Sygn.. akt IX Gc 117/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 marca 2017 r. (k. 4 i nast. , uzupełnienie braków formalnych pozwu k. 25) strona powodowa G. G. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej J. K. kwoty 123 243,12 zł. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych .

Jako uzasadnienie pozwu wskazano ,że strony w ramach prowadzonej działalności zawarły umowy sprzedaży produktów dostarczanych przez powoda (płody rolne – jabłka) . Powód swoje świadczenia wykonał a następnie wystawił faktury VAT , które doręczył pozwanemu .Pozwany nie dokonał natomiast zapłaty kwoty dochodzonej pozwem jak też nie zakwestionował żadnej z faktur ani jakości towaru .Wobec powyższego powód wezwał pozwanego do zapłaty , wzywając jednocześnie do podjęcia mediacji w sprawie .Wezwanie do zapłaty oraz propozycja mediacji pozostały bez odpowiedzi pozwanego .

Pismem z dnia 31 lipca 2017 r. (k. 79) strona powodowa wobec zaspokojenia części roszczeń dochodzonych pozwem w dniach 14 marca 2017 r. i 22 czerwca 2017 r. cofnęła pozew i zrzekła się roszczenia co do kwoty 101 949 , 12 zł. popierając powództwo w pozostałym zakresie tj. co do kwoty 21 294 zł. i dochodzonych od niej odsetek , co do odsetek od kwoty , co do której doszło do cofnięcia pozwu oraz co do kosztów procesu .

Wobec tego ,że odpowiedź na pozew została przez stronę pozwaną złożona z uchybieniem terminowi określonym w zarządzeniu z dnia 11 maja 2017 r. (pkt 3 b – k. 70) zarządzeniem z dnia 29 listopada 2017 r. została ona zwrócona na podstawie przepisu art. 207 § 7 kpc (k. 90 , 91 i 92) .To samo dotyczy odpowiedzi na pozew , która wpłynęła do

tutejszego Sądu w dniu 30 listopada 2017 r. , a którą również zwrócono zarządzeniem z dnia 30 listopada 2017 r. (k. 94 i nast.).

Wyrokiem zaocznym z dnia 1 grudnia 2017 r. (k. 102 i nast.) Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej dochodzoną pozwem kwotę 21 294 zł. tytułem części należności głównej wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia wniesienia pozwu tj. 10 marca 2017 r. do dnia zapłaty , odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 80 655,12 zł. za okres od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 21 czerwca 2017 r. oraz od kwoty 21 294 zł. za okres od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 13 marca 2017 r. (pkt I) , umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt II) oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 11 580 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III) . Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności mając na względzie przepis art. 333 § 1 pkt 3 kpc (pkt IV wyroku zaocznego) .

Odpis wyroku zaocznego został doręczony pozwanemu w dniu 11 grudnia 2017 r. (k. 110) . W dniu 19 grudnia 2017 r. pozwany wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego (k. 111 i nast.) . Chociaż pozwany wskazał ,że zaskarża przedmiotowy wyrok w całości (vide pkt 1 i 2) , to jak wynika z uzasadnienia sprzeciwu od wyroku zaocznego przedmiotowy wyrok został przez pozwanego zaskarżony w tylko w zakresie pkt I i III .

Jako uzasadnienie sprzeciwu wskazano ,że brak płatności pozwanego wynikał z przejściowych trudności z zapłatą od odbiorcy pozwanego z Chorwacji i z B. o czym pozwany informował powoda i prosił o prolongatę spłaty . Strony umówiły się ,że pozwany zapłaci powodowi po odzyskaniu należności od odbiorcy z B. . W dniu 14 marca 2017 r. miała miejsce wpłata kwoty 21 294 zł. , a w dniu 22 czerwca 2017 r. kwoty 42 588 zł. i 38 067, 12 zł. Wskazano nadto , że przed wydaniem wyroku zaocznego w sprawie w dniu 20 października 2017 r. pozwany wpłacił powodowi kwotę 5000 zł. , zaś w dniu 23 listopada 2017 r. kwotę 16 294 zł. co daje kwotę zasądzoną w pkt I wyroku zaocznego o czym powód nie poinformował Sądu .

Pozwany wniósł o niezasądzenie od niego odsetek oraz kosztów procesu, gdyż nie dał podstaw do wytoczenia sprawy .Na wezwanie do zapłaty zareagował prośbą do powoda o prolongatę spłaty i wstrzymaniem się z kierowaniem sprawy na drogę sądową , a powód zapewnił pozwanego ,że wstrzyma się z pozwem . Pozwany zarzucił także ,że powód nie skierował sprawy do mediacji , jak też nie zawezwał pozwanego do próby ugodowej .

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi zaocznemu (k. 141 i nast.) .

W piśmie procesowym z dnia 13 lutego 2018 r. strona powodowa cofnęła pozew i zrzekła się roszczenia co do pozostałej kwoty należności głównej zasądzonej w pkt I wyroku zaocznego podtrzymując żądanie w zakresie odsetek od tej należności za okres od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 23 listopada 2017 r. oraz w zakresie kosztów procesu .

Strony powodowa i pozwana podtrzymały dotychczasowe stanowisko na terminie rozprawy w dniu 13 lipca 2018 r. (k. 162 i nast.) .

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy rozpoznając przedmiotową sprawę ustalił i zważył co następuje :

Strony niniejszego postępowania są podmiotami gospodarczymi . Powód prowadzi działalność gospodarczą jako osoba fizyczna pod nazwą (...) G. G. (vide dowody dołączone do pozwu) . Strona pozwana działa również jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. K. (wydruk z (...) strony pozwanej k. 15 oraz k. 68) . W ramach prowadzonej przez strony niniejszego postępowania działalności gospodarczej strony te pozostawały w stosunkach handlowych (okoliczność bezsporna między stronami) . W ramach współpracy stron pozwany nabywał od powoda płody rolne – jabłka . Pierwsza z faktur objętych niniejszym pozwem nr 15/2017 została wystawiona w dniu 11 stycznia 2017 r. Ostatnia z faktur nr (...) r. została wystawiona w dniu 25 stycznia 2017 r. Powód wystawił na rzecz pozwanego łącznie sześć faktur , z których pięć pierwszych opiewało na kwotę 21 294 zł. (każda) , zaś ostatnia na kwotę 16 773,12 zł. Faktury były wystawione w dniu sprzedaży towaru i określały one jednakowy termin ich płatności wynoszący 30 dni . Płatność miała być dokona na rachunek bankowy sprzedawcy (faktury k. 8 i nast.) . Na fakturach

znajdowały się podpisy jedynie sprzedawcy, jednakże strona pozwana w toku postępowania nie kwestionowała, że przedmiotowe faktury podobnie zresztą jak i towar nimi objęty zostały pozwanemu doręczone i wydane. Pismem z dnia 24 lutego 2017 r. strona powodowa poprzez swojego pełnomocnika procesowego wezwała pozwanego do zapłaty należności między innymi wynikającej z przedmiotowych faktur, jak również ewentualnie do podjęcia mediacji (pismo k. 6 i nast.). Tytułem zapłaty części należności z przedmiotowych faktur pozwany uiszczył na rzecz powoda w dniu 14 marca 2017 r. kwotę 21 294 zł. (k. 80), w dniu 22 czerwca 2017 r. kwotę 42 588 zł. i 38 067,12 zł. (k. 81 i 82). Do zapłaty pozostawała jeszcze należność z jednej faktury nr (...) na kwotę 21 294 zł. Należność z tej faktury została uregulowana przez pozwanego w dwóch ratach: w kwocie 5 000 zł. w dniu 20 października 2017 r. oraz w kwocie 16 294 zł. w dniu 23 listopada 2017 r. (k. 119, 122, 123).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów dołączonych przez stronę powodową do pozwu oraz do pisma procesowego z dnia 31 lipca 2017 r., jak również przez stronę pozwaną do sprzeciwu od wyroku zaocznego. Sąd Okręgowy mając na względzie cały materiał dowodowy uznał przedmiotowe dokumenty złożone do akt przez stronę powodową i pozwaną za dowody wiarygodne. Dowody w postaci dokumentów złożone do akt przez strony nie były w ogóle zresztą podważane przez strony, jak też żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości, czy też wiarygodności, a w żadnym zakresie nie odmawiała im w niniejszej sprawie mocy dowodowej. Warto tu także wskazać, że strona pozwana nie wykazała, aby podjęła jakieś działania podważające zasadność wystawienia tych dokumentów niezwłocznie po tym, gdy otrzymała przedmiotowe faktury, czy też samo wezwanie do zapłaty. Skoro zatem żadna ze stron nie podważała walorów dowodowych tych dokumentów, to również Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do podważenia ich mocy dowodowej z urzędu.

W niniejszym postępowaniu Sąd Okręgowy dopuścił także dowód osoby z przesłuchania stron. Powód zeznał, że z pozwanym nie przeprowadził żadnej rozmowy w przedmiocie zmiany terminu płatności, który był ustalony na 30 dni od „daty wyjechania załadowanego samochodu”. Rozmowy dotyczyły jedynie spłaty zadłużenia pozwanego (k. 163 i nast.). Pozwany zeznał natomiast, że strony ustaliły, że powód poczeka i nic nie będzie robił. Nie było jednak ustalone czy będzie to 30, 90 czy 180 dni (k. 164).

Sąd Okręgowy uznał, że zeznania strony powodowej są wiarygodne i obdarzył je w całości wiarą. Zeznania te są zgodne, spójne, jak również pozostają w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszym postępowaniu, który do akt złożyła strona powodowa. Są z tym materiałem dowodowym zbieżne i również wzajemnie się z nim uzupełniają i dlatego właśnie między innymi w ocenie Sądu Okręgowego zasługują na obdarzenie ich wiarą. Zeznania te złożone w niniejszym postępowaniu są w ocenie tutejszego Sądu w kontekście całokształtu ujawnionego materiału dowodowego – wiarygodne, miarodajne i zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Dają one obraz wzajemnych rozliczeń stron. Zeznania te nie zostały także w żaden sposób skutecznie podważone przez stronę pozwaną. Sąd Okręgowy nie obdarzył natomiast wiarą zeznań pozwanego, że strony zmieniły termin płatności ustalony przez nie wcześniej, a który następnie znalazł odzwierciedlenie w zapisach które zamieszczono w fakturach, czy też, że strony zgodnie dokonały jego prolongaty. Strona powoda zaprzeczyła temu w swoich zeznaniach, a już wcześniej zakwestionowała to w piśmie procesowym z dnia 13 lutego 2018 r. (k. 153 i nast.). Pozwany zeznał nadto, że nie pamięta czy w tej sprawie strony rozmawiały raz czy więcej razy. Zeznał także, że powód miał poczekać mimo, że strony nie uzgodniły jak długo. W ocenie Sądu Okręgowego gdyby strony faktycznie zmieniły termin płatności, czy też uzgodniły prolongatę tych terminów ustaliły by nowe terminy płatności lub też ostateczny termin, do którego takie płatności by miały miejsce. Brak ustalenia takiego terminu w ocenie Sądu Okręgowego podważa wiarygodność zeznań strony pozwanej.

Do zawarcia umów pomiędzy stronami w ocenie Sądu Okręgowego doszło poprzez fakty dokonanie tj. przez zamówienie towarów oraz poprzez wydanie zakupionego towaru. Umowy, które zawarły strony w powyższy sposób miały charakter umów kupna sprzedaży. W ocenie Sądu Okręgowego zawarcie tych umów znajdowało następnie potwierdzenie właśnie w wystawianych dokumentach księgowych jakimi są faktury VAT. Stosownie zaś do treści art. 535 kc przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego powódka wywiązała się z obowiązków sprzedawcy - wydała wymienione w fakturach towary stronie

pozwanej , jako kupującemu przenosząc jednocześnie na nią ich własność. Wykonania umów w tym zakresie przez stronę powodową strona pozwana zresztą w ogóle nie kwestionowała . Strona pozwana w powyższym zakresie nie przedstawiła także żadnych dowodów podważających to ustalenie Sądu Okręgowego .Strona ta nie wykazała jednak w żaden sposób ,że sama również wykonała w całości i to w terminie uzgodnionym przez strony ciężące na niej obowiązki wynikające z umów zawartych ze stroną powodową . Należy tu także wskazać ,że reguła dotycząca ciężaru dowodu (art.6 k.c.) nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, ciężar dowodu spoczywa na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscypcji i faktów uzasadniających, jej zdaniem, oddalenie powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20.04.1982r., I CR 79/82, wyrok z 17.12.1996r., I CR 45/96) . Pozwana natomiast nie przedłożyła kontrdowodów, które podważałyby wiarygodność dowodów przedstawionych przez stronę powodową i które by świadczyły ,że dokonała zapłaty całej należności dochodzonej pozwem w terminie uzgodnionym wspólnie przez strony .

W tym miejscu należy również wskazać ,że na stronach niniejszego postępowania będących profesjonalistami w obrocie gospodarczym - tak stronie powodowej jak i pozwany - ciążył obowiązek terminowego zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych stanowiący wyraz dbałości o swoje interesy . Należy tu także wskazać ,że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc) , a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Samo twierdzenie strony postępowania nie jest natomiast dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 kpc) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 r. , I PKN 660/00 , Wokanda 2002/7-8/ 44). Sąd nie ma natomiast obowiązku działania w zastępstwie strony i dopuszczenia dowodu z urzędu nie wskazanego przez stronę , czy też przez jej pełnomocnika procesowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2000 r. , (...) 661/00 , LEX nr 52781 , postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r. , II CKN 1322/00 , LEX nr 51967 , wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2000 r. , III CKN 567/98 , LEX nr 52772 , wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r. , II UKN 182/98 , OSNP 1999/17/556 , wyrok z dnia 9 lipca 1998 r. , II CKN 657/ 97 , LEX nr 50630 , wyrok z dnia 25 czerwca 1998 r. , III CKN 384/ 98 , Biul.SN 1998/11/ 14 , wyrok z dnia 25 marca 1998 r. , CKN 656/97 , OSNC 1998/12/208). Regulacja ta dotyczy wszelkich okoliczności faktycznych, wyjąwszy te, które są powszechnie znane (art. 228 §1 k.p.c.), znane sądowi z urzędu (art. 228 §2 k.p.c.), przyznane przez stronę przeciwną w sposób wyraźny (art. 229 k.p.c.) lub dorozumiany (art. 230 k.p.c.), a także tych, które można wyprowadzić w drodze wniosku z innych, udowodnionych już faktów (art. 231 k.p.c.).

W tym zatem zakresie jak wskazano powyżej Sąd Okręgowy faktury dołączone do pozwu obdarzył wiarą. To samo dotyczy także pozostałych dowodów dołączonych do akt przez strony , co do których strona powodowa i pozwana nie zgłosiła żadnych zarzutów co do ich wiarygodności , prawdziwości oraz co do ich mocy dowodowej . Należy tu także wskazać ,że chociaż faktura stanowi jedynie dokument księgowy , rozliczeniowy i nie stanowi ona umowy jako takiej , dokumentu określającego warunki umowy wiążące jej strony i mającego w tym zakresie pierwszeństwo przed dokonanymi wcześniej między stronami umowy uzgodnieniami jej warunków jeżeli takowe w ogóle miały miejsce (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 lutego 1993 r. , I ACr 2/93 , OSA 1993/6/35 wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 stycznia 1993 r. , I ACr 12/93 , OSA 1993/6/42) , to może ona stanowić i stanowi jeden z dowodów świadczących o zawarciu takiej umowy między stronami i jej warunkach .

Stosownie natomiast do przepisu art. 488 § 1 kc świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych (świadczenia wzajemne) powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia. Tak więc termin płatności oznaczony w przedmiotowych fakturach - a z materiału dowodowego co należy jeszcze raz podkreślić - nie wynika , aby faktury w tej części czyniły odstępstwo od wcześniejszych innych uzgodnień stron w tym zakresie – nie odbiega na niekorzyść strony pozwanej , a wręcz przeciwnie mając na względzie zapis art. 488 kc jest on korzystniejszy dla strony pozwanej , niż przyjęcie obowiązku jednoczesnego spełnienia świadczenia wraz ze spełnieniem świadczenia wzajemnego strony powodowej . Jeżeli zatem strony w umowie wzajemnej nie ustaliły terminu spełnienia świadczenia

wzajemnego, w tym również terminu płatności ceny – wówczas nie znajdzie także zastosowania art. 455 k.c., lecz właśnie przepis art. 488 § 1 k.c. statuuje zasadę równoczesności spełnienia świadczeń wzajemnych. Jeśli mamy więc do czynienia z umowami wzajemnymi – nie można mówić o zobowiązaniach bezterminowych (zob. J.P. Naworski, Glosa do wyroku SN z dnia 15 listopada 1989 r., III CRN 354/89, OSP 1991, z. 7-8, poz. 187). W sytuacji zatem, gdy strony nie oznaczyły np. w umowie sprzedaży innego terminu zapłaty ceny, to wobec obowiązywania zasady równoczesności świadczeń – roszczenie o uiszczenie ceny staje się wymagalne z chwilą spełnienia przez sprzedawcę świadczenia niepieniężnego (wyrok SN z dnia 2 września 1993 r., II CRN 84/93, OSNCP 1994, nr 7-8, poz. 158, Wokanda 1994, nr 2, s. 4; uchwała SN z dnia 18 listopada 1994 r., III CZP 144/94, OSNC 1995, nr 3, poz. 47, Wokanda 1995, nr 1, s. 5, Orzecznictwo Sądów w sprawach Gospodarczych 1994, nr 9, poz. 161). Przepis art. 488 kc w niniejszym przypadku wyłącza zatem stosownie przepisu art. 455 kc. Nawet jednakże gdyby tak nie było, to i tak stosownie do tego ostatniego przepisu, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Gdy zatem wystawca faktury umieszczając na niej termin zapłaty i doręczając ją dłużnikowi to również skutecznie wzywa tegoż do zapłaty świadczenia wzajemnego. I chociaż nie oznacza to, że roszczenie w ogóle istnieje, czy też, że jest ono zasadne to i tak nie ulega wątpliwości, że faktura taka stanowi wezwanie do zapłaty. Przepisanie fakturze charakteru wezwania do zapłaty dotyczy natomiast tej sfery stosunku cywilnoprawnego, jakim jest wymagalność i termin zapłaty roszczenia. Faktura jest bowiem skutkiem zawarcia i wykonania umowy sprzedaży, a nie odwrotnie. Strona pozwana nie wykazała natomiast jak wskazano powyżej, że strona powodowa nie wykonała należycie swoich obowiązków wynikających z zawartych przez strony umów.

W związku zaspokojeniem przez pozwanego roszczeń strony powodowej w zakresie należności głównej, w toku postępowania tj. już po wytoczeniu powództwa, w sytuacji gdy strona powodowa w tym zakresie, jak wskazano powyżej cofnęła pozew i rzekła się swojego roszczenia, a cofnięcie pozwu w tym zakresie w ocenie Sądu Okręgowego pozostawało w zgodzie z przepisem art. 203 kpc postępowanie w tym zakresie winno być umorzone na podstawie przepisu art. 355 § 1 kpc, a wyrok zaoczny w zakresie części należności głównej obejmującej kwotę również uregulowaną przez stronę pozwaną uchylony. Na skutek oczywistego przeczenia Sąd Okręgowy orzekł natomiast błędnie o utrzymaniu również w tym zakresie wyroku zaocznego w mocy.

Przedmiotem żądania pozwu było także roszczenie strony powodowej o zasądzenie odsetek od powyższych należności składających się na należność główną. Zgodnie natomiast z przepisami art. 359 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Przepis ten statuuje zatem zasadę, że obowiązek zapłaty odsetek musi mieć podstawę bądź w czynności prawnej (z reguły w umowie), bądź w ustawie, bądź też w orzeczeniu sądu lub w decyzji innego właściwego organu. (J. Gudowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Księga trzecia, Lexis Nexis 2013). Kodeks cywilny nie określa również pojęcia odsetek. W literaturze najczęściej rozumie się przez nie wynagrodzenie za korzystanie z cudzych pieniędzy (albo też innych zamiennych rzeczy ruchomych) lub za obracanie własnymi pieniędzmi w cudzym interesie. Są to odsetki zwykle, mające charakter kredytowy. Od tego rodzaju odsetek należy odróżnić odsetki za opóźnienie w wykonaniu zobowiązania pieniężnego (art. 481 § 1), które można traktować jako quasi-odszkodowanie, odszkodowanie ryczałtowe czy też swoistą represję cywilną. Suma odsetek zależy od wysokości stopy procentowej, wielkości długu głównego oraz czasu trwania tego długu lub czasu opóźnienia w jego uregulowaniu. Jeżeli obowiązek płacenia odsetek nie wynika z czynności prawnej, należą się one wierzycielowi wtedy, gdy przewiduje to przepis ustawy. W kodeksie przepisem takim jest m.in. art. 481 § 1 k.c. Z powyższego wynika zatem, że przepisy art. 481§1 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminowi płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 kc i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Wierzyciel więc, dochodząc odsetek na podstawie art. 481 kc, nie musi wykazywać swej szkody. (J. Gudowski, op.cit.). Zgodnie bowiem z przepisem art. 481 § 1 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie była następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 kc). W aktualnym brzmieniu tego przepisu począwszy od dnia 1 stycznia 2016 r. są to odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie

wprowadzie do zapisów ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 r. tj. z dnia 10 maja 2016 r. (Dz. U z roku 2016 poz. 684) jej przepisy stosuje się między innymi do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej , podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (art. 2 pkt 1 i 2). Zgodnie zaś z jej zapisem z art. 4 użyte w ustawie określenie transakcja handlowa oznacza umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Przepisy tej ustawy w jej aktualnym brzemieniu w art. 4a stanowią nadto wprost ,że do transakcji handlowych nie stosuje się przepisu art. 481 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny . O odsetkach tych Sąd Okręgowy utrzymując wyrok zaoczny w tym zakresie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu mając na względzie ,że ich wysokość jest niższa niż wysokość odsetek wynikających z przywołanej powyżej ustawy .

Należy także wskazać , że dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne nawet wtedy, gdy kwestionuje jego istnienie albo jego zasadność (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 1995 r. , I ACr 592/95 , OSA 1996/10/48). Strona pozwana co należy tu jeszcze raz podkreślić nie kwestionowała wcześniejszego uzgodnienia przez strony terminów płatności wskazanych w fakturach , a nie wykazała późniejszej ich zmiany , czy też ich prolongaty . Od obowiązku zapłaty tych odsetek strony pozwanej nie zwalniały jej kłopoty z innymi kontrahentami , na które powołała się w uzasadnieniu sprzeciwu od wyroku zaocznego zgłaszając na tę okoliczność dowody znajdujące się na k. 115 i nast. .

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie przywołanych powyżej przepisów zasądził od pozwanego również odsetki w dochodzonej wysokości i za okresy dochodzone przez stronę powodową .Przedmiotowy wyrok po ponownym rozpoznaniu sprawy w tym zakresie wydano na podstawie przepisu art. 347 kpc .

Stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego (§ 2 art. 98 kpc) . Do niezbędnych zaś kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3 art. 98 kpc). Stosownie natomiast do przepisu art. 99 kpc stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się natomiast koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata .

Zarówno w doktrynie jak i judykaturze powszechnie przyjmuje się ,że zasada odpowiedzialności za wynik procesu wyrażona w powyższym przepisie oznacza, że strona, która przegrała sprawę, jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu. Co do zasady przegrywającym proces jest zatem powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione lub pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna, bez względu na to, czy strona uległa co do istoty, czy też formalnie, np. przez odrzucenie pozwu, i bez względu na to, czy doszło do tego z winy strony przegrywającej (por. postanowienia Sądu Najwyższego : z dnia 10 listopada 2010 r., III PZ 5/10, LEX nr 686071, oraz z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 146/11, LEX nr 1147818). Za stronę przegrywającą sprawę uważa się również pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1984 r., IV CZ 196/84, LEX nr 8642). Także cofnięcie pozwu czy środka zaskarżenia traktowane jest jako przegranie sprawy z wyjątkiem sytuacji, gdy cofnięcie wywołane jest zaspokojeniem roszczenia (postanowienia Sądu Najwyższego : z dnia 8 lutego 2001 r., II UKN 14/01, OSNAPiUS 2002, nr 20, poz. 504; z dnia 9 czerwca 2000 r., I PKN 97/00, OSNAPiUS 2002, nr 1, poz. 4; z dnia 14 maja 1966 r., I PZ 30/66, LEX nr 5988; z dnia 27 sierpnia 1962 r., II CZ 103/62, OSNCP 1963, nr 7-8, poz. 171; z dnia 11 grudnia 2009 r., V CZ 58/09, LEX nr 551159; z dnia 7 marca 2013 r., IV CZ 8/13, LEX nr 1318484; z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570; oraz uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego : z dnia 21 lutego 2002 r., I PKN

932/00, OSNP 2004, nr 4, poz. 63; z dnia 8 lutego 2012 r., V CZ 109/11, LEX nr 1147814). Mając powyższe na względzie za stronę przegrywającą w niniejszym przypadku w tym zakresie należy zatem uznać stronę pozwaną. Strona pozwana zaspokoiła bowiem roszczenie strony powodowej co do należności głównej już po wytoczeniu powództwa, chociaż całość z zapłaconej częściowo należności została uiszczona jeszcze przed doręczeniem stronie pozwanej odpisu pozwu wraz z odpisami załączników.

Stosownie do przepisu art. 101 kpc zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. W ocenie Sądu Okręgowego z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszym przypadku. Strona pozwana nie tylko, że dała podstawę do wytoczenia przedmiotowego powództwa ponieważ nie zaspokoiła roszczeń strony powodowej niezwłocznie po wezwaniu do ich zapłaty, ale również nie uznała powództwa wnosząc między innymi sprzeciw o wyroku zaocznego i kwestionując zasadność zasądzenia odsetek od należności głównej.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd Okręgowy nie znalazł w niniejszym przypadku natomiast podstaw do zastosowania również przepisu art. 102 kpc.

Stosownie natomiast do przepisu art. § 348 kpc koszty rozprawy zaocznej i sprzeciwu ponosi pozwany, chociażby następnie wyrok zaoczny został uchylony, chyba, że niestawiennictwo pozwanego było niezawinione lub, że nie dołączono do akt nadesłanych do sądu przed rozprawą wyjaśnień pozwanego.

Na koszty zasądzenie na rzecz strony powodowej składa się natomiast opłata od pozwu oraz opłata skarbową od udzielonego przez stronę powodową pełnomocnictwa oraz jego wynagrodzenie w wysokości stawki podstawowej. Sąd Okręgowy rozpoznając kwestię tych kosztów przy określeniu ich wysokości miał na uwadze treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804 z późn. zm.) obowiązującego w dacie wytoczenia powództwa.

Na marginesie należy tylko wskazać, że na rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy nie miał wpływu zarzut strony pozwanej w zakresie braku mediacji między stronami (takiego wniosku strona pozwana zresztą w ogóle nie zgłosiła). W uzasadnieniu pozwu strona powodowa zresztą powołała się na przyczyny z powodu których do mediacji między stronami nie doszło. Zgodnie natomiast z przepisem art. 183¹ § 1 i 2 kpc mediacja jest dobrowolna, a prowadzi się ją na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku sprawy (§ 4). Oznacza to, że mediacja jest dobrowolna, a zatem strona nie ma obowiązku uczestniczenia w niej niezależnie od jej formy. Strona więc nie jest obowiązana zawrzeć umowy o mediację, ani przystąpić do niej na skutek wniosku złożonego przez drugą stronę bądź na skutek postanowienia wydanego przez sąd. Oznacza to również, że nawet w przypadku skierowania przez sąd sprawy do mediacji bez zgody strony nie ma ona obowiązku zawarcia ugody przed mediatorem. Przy tym zgodnie z przepisem art. 183⁸ § 3 mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia o skierowaniu do mediacji nie wyraziła zgody na mediację. Również zawezwanie pozwanego do próby ugodowej przez stronę powodową nie jest obligatoryjne w niniejszym postępowaniu, a tym samym jego brak nie może przesądzać o zasadności dochodzonego pozwem roszczenia.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji wyroku.